

Списание за наука

„Ново знание“

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Академично издателство „Талант“

*Висше училище по агробизнес и развитие на
регионите - Пловдив*

New Knowledge

Journal of Science

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Academic Publishing House „Talent“

*University of Agribusiness and Rural Development
Bulgaria*

<http://science.uard.bg>

PATIENT RIGHTS

Georgi Kesov

University of agribusiness and rural development, Plovdiv, Bulgaria

Abstract: Patient rights are part of human rights. Establishing clearly defined patient rights helps standardize care across all areas of healthcare and allows patients to have the same expectations during treatment. Modern patient rights laws establish that people have a right to medical care and certain treatment regardless of their socioeconomic status, religion, gender, or ethnicity.

Keywords: patient rights, obligations, health care.

ПРАВА НА ПАЦИЕНТА

Георги Кесов

Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив

Резюме: Правата на пациента са част от човешките права. Установяването на ясно дефинирани права на пациентите спомага за стандартизирането на грижите във всички области на здравеопазването и позволява на пациентите да имат еднакви очаквания по време на лечението. Съвременните закони за правата на пациентите установяват, че хората имат право на медицинска помощ и определено лечение, независимо от техния социално-икономически статус, религиозна принадлежност, пол или етническа принадлежност.

Ключови думи: права на пациента, задължения, здравеопазване.

Всеки пациент трябва да има доверие в компетентността на лекуващите го лекари и да е спокоен, че е поверил здравето си в сигурни ръце. При приема си в дадено здравно заведение, всеки пациент трябва да бъде запознат с правата и задълженията си, спрямо политиката на съответната структура (Димитров, 2020; Krahtova-Nasteva, 2021; Smilkova, 2021).

Министерството на здравеопазването, в координация с доставчиците на здравни услуги, професионални и граждански групи, медиите, здравноосигурителните корпорации, обществените, местните правителствени организации, е необходимо да организира национална информационна и образователна кампания за запознаване на хората с правата им като пациенти.

Спешните пациенти трябва получат незабавна медицинска помощ и лечение. Ако на някое лице не може незабавно да бъде дадено лечение, то, в зависимост от здравословното му състояние трябва да бъде насочено или изпратено за лечение другаде, където да му бъдат предоставени подходящите грижи. Ако пациентът трябва да чака за лечение, той трябва да бъде информиран за причината за забавянето.

Пациентът е свободен да избере лечебното заведение, в което да постъпи, освен когато е под грижите на определено обслужващо заведение или когато пациентът изрично се откаже от правото си на избор в писмен вид.

Пациентите имат право да приемат или откажат медицинско или хирургично лечение, включително отказ от животоподдържащо лечение или реанимационни услуги. Необходимо е лекуващият лекар да обясни състоянието на дадения пациент и същността на всички диагностични, превантивни, лечебни, рехабилитационни или терапевтични процедури, на които е необходимо да бъде подложен, както и последствията от тях: сериозни странични ефекти, проблеми, свързани с възстановяването, и вероятност за успех, включително възможности за риск, смъртност... Пациентите имат право самостоятелно да решават какви рискове и разходи да поемат по отношение на здравето си. Пациентът не трябва да бъде подлаган на каквато и да е процедура без неговото доброволно съгласие или съгласието на законно упълномощен настойник, освен при спешни случаи, когато пациентът не е в състояние да даде информирано съгласие и законно упълномощен настойник не е на разположение. Ако пациентът е непълнолетен, се изисква съгласието на неговите родители или законен настойник.

При поставена диагноза, всеки пациент има правото да потърси мнението и на друг специалист.

При приемане пациентът трябва да бъде информиран за името на лекаря, който е основно отговорен за неговото лечение.

Пациентът има право да поиска цялата информация, комуникация и записи, отнасящи се до здравното му досие, да бъдат третираны като поверителни. Всеки доставчик на здравни услуги или практикуващ лекар, участващ в лечението на пациент, няма право да разкрива каквато и да е информация на трета страна, която не се интересува от грижите и благосъстоянието му, освен при разпореждане от компетентен съд или при писмен отказ на пациента от поверителния характер на тази информация. Здравната институция трябва да пази поверителността на медицинските досиета и по същия начин да гарантира целостта и автентичността им и ги съхранява в рамките на разумен срок, който може да бъде определен от Министерството на здравеопазването.

В хода на своето лечение и болнични грижи пациентът или неговият/нейният законен настойник има право да бъде информиран за ползата или вредата от всички лекарствени средства, които трябва да приема в хода на лечението си, включително възможните усложнения от приема им, както и за всяка промяна в плана за лечение преди промяната да бъде въведена. При съмнения в предписаното от лекуващия лекар лечение,

той също така има право да потърси второ и трето мнение, ако е необходимо, от друг практикуващ лекар.

Пациентът трябва да бъде уведомен, ако доставчикът на здравни услуги планира да го включи в медицински изследвания, включително, но не само, експерименти с хора, които могат да се извършват само с писмено информирано съгласие на съответното лице.

Пациентът има право да общува с близки и други лица и да приема посетители в разумни граници, определени от правилника на лечебното заведение.

В края на лечението пациентът има право на кратко писмено резюме на хода на заболяването си, което включва най-малко анамнеза, физически преглед, диагноза, лекарства, хирургична процедура, лабораторни изследвания, и плана за по-нататъшно лечение, който се предоставя от лекуващия лекар. Той има право да прегледа съдържанието на медицинската си документация, с изключение на психиатрични бележки и друга уличаваща информация, получена за трети лица, като лекуващият лекар обяснява съдържанието им.

При изписването си от болничното заведение всеки пациент трябва да получи инструкции как да продължи да се грижи за здравословното си състояние: прием на лекарства, диета, физическа активност...

Здравното заведение издава медицинско свидетелство на пациента при поискване. Всеки друг документ, който пациентът може да изисква, касаещи диагноза и приложено лечение, също трябва да му бъде предоставен в рамките на четиридесет и пет дни от поискването.

Нито един пациент не трябва да бъде задържан против волята си в която и да е здравна институция. Има право да изразява оплакванията относно грижите и услугите, които получава, без да се страхува от дискриминация или отмъщение. Пациентът има право да напусне болница или друго здравно заведение, независимо от физическото си състояние в случай че е информиран за медицинските последици от своето решение, освобождава медицинските лица, които се грижат за него от всякакви задължения, свързани с последиците от това свое решение и при условие, че то няма да накърни общественото здраве и безопасност.

Всеки пациент трябва да има правото да получи най-добрата, безопасна, ефективна и навременна възможна грижа. Здравните заведения трябва да предложат оптимален продукт или услуга, които изпълняват своето предназначение и удовлетворяват очакванията на потребителя. Целта е да се постигне последователна грижа на високо ниво с минимална заболеваемост, смъртност, болести, дискомфорт, висока удовлетвореност на пациентите и зачитане на тяхното човешко достойнство и индивидуални потребности.

Източници:

1. Димитров, И. 2020. Управление на здравеопазването. Етични аспекти. Интел дизайн ЕООД, Пловдив 2020, ISBN 978-619-7178-17-3, 138 стр.
2. Krahtova-Nasteva, K. 2021. Modern Management in Healthcare System. XV. International Balkan and Near Eastern Congresses Series on Economics, Business and Management, May 29-30, 2021, ISBN: 978-619-203-308-8, 255-265.
3. Smilkova, D. 2021. Health Reform. New Knowledge Journal of Science 10-2.